

## **„TSAARIN YHTYMINEN KANSAAN JA KANSAN YHTYMINEN TSAARIIN“**

„Proletarin” 12. numerossa, joka ilmestyi elokuun 3 (16) pnä, me puhuimme Bulyginin Duuman piakkoin tapahtuvan koollekutsumisen mahdollisuudesta ja käsitelimme sosialidemokratian taktiikkaa sen suhteen\*. Nyt on Bulyginin luonnoksesta tullut laki ja elokuun 6 (19) päivän manifesti on ilmoittanut „Valtakunnanduuman” koollekutsumisesta „viimeistään tammikuun puolivälissä vuonna 1906”.

Juuri tammikuun 9 päivän vuosipäiväksi, tuon päivän, jona Pietarin työläiset verellään merkitsivät vallankumouksen alkaneeksi Venäjällä ja päättäväisyytensä kamppailla epätoivon vimmallalla sen voiton puolesta,—juuri tuon suuren päivän vuosipäiväksi tsaari aikoo kutsua koolle mitä karkeimmalla tavalla väärennetyn, poliisiseulan läpi seulotun tilanherrojen ja kapitalistien sekä esivallan edessä pökkuroivien harvalukuisten rikkaiden talonpoikien kokouksen. Tsaarilla on aikomus neuvotella tämän kokouksen kanssa kuin „kansan” edustajain kokouksen kanssa. Mutta koko työväenluokkaa, ketään miljoonista työtätekeivistä ja niistä, joilla ei ole omaa taloutta, ei päästetä millään tavalla osallistumaan „kansan edustajien” vaaleihin. Kun eletään, niin nähdään toteutuuko tuo tsaarin laskelma työväenluokan voimattomuuden suhteen...

Niin kauan kuin vallankumouksellinen proletariaatti ei aseistaudu eikä saa voittoa itsevaltiudellisesta hallituksesta, ei voida odottaakaan mitään muuta kuin tätä antipalaa suurporvaristolle, antipalaa, joka ei tsaarille mitään maksa

---

\* Ks. tätä osaa, ss. 166—174. *Toim.*

eikä velvoita häntä mihinkään. Eikä tätäkään antipalaa olisi tällä hetkellä luultavasti annettu, ellei uhkaavana lähenisi kysymys sodasta tai rauhasta. Neuvottelematta tilanherrojen ja kapitalistien kanssa itsevaltiudellinen hallitus ei rohkene enempää säilyttää kansan harteille sodan mielettömän jatkamisen taakkaa kuin myöskään suunnitella sellaisia toimenpiteitä, joilla sodasta maksamisen koko taakka poistettaisiin pohattojen harteilta ja vieritettäisiin kokonaan työläisten ja talonpoikien harteille.

Mitä tulee Valtakunnanduumasta annetun lain itse sisältöön, niin se on täydellisesti varmentanut mitä pahimmat arvelut. Ei ole tietoa, tuleeko tämä Duuma todellisuudessa edes kutsutuksi koolle,— tuollaisia antipaloja ei ole vaikea ottaa takaisin ja tuollaisia lupauksia ovat jokaisen maan itsevaltiaat monarkit antaneet ja rikkoneet kymmenittäin;— ei ole edes tietoa, missä määrin tämä tuleva Duuma, jos se kokoontuu eikä mene myttyyn, kykenee tulemaan kansanjoukkojen keskuudessa suoritettavan ja itsevaltiutta vastaan tähdätyn todella laajan poliittisen agitaation keskuiseksi. Mutta siitä, että Valtakunnanduumaa koskevan uuden lain itse sisältö antaa mitä runsaimman aineiston agitaatiollemme, itsevaltiuden olemuksen selittämisllemme, sen luokkapohjan paljastamiselle, sen etujen ja kansan etujen kokosovittamattomuuden esiintuomiselle, meidän, vallankumouksellisdemokraattisten, vaatimustemme levittämisllemme ja tunnetuksi tekemiselle,— siitä ei ole epäilystäkään. Voidaan liioittelematta sanoa, että elokuun 6 (19) päivän manifestista ja laista pitää nyt tulla jokaisen poliittisen agitaattorin, jokaisen tietoisien työläisten käsikirja, sillä se todellakin on Venäjän koko sosiaalisen ja poliittisen järjestelmän läpi tunkeutuvien kaikkien ruokottomuuksien, inhottavuuksien, aasialaisuuden, väkivallan ja riiston „kuvastin”. Miltei jokainen lause tässä manifestissa ja tässä laissa on valmis pohja mitä runsaimmille ja sisältörikkaimmille poliittisille kommentaareille, jotka herättävät demokraattista ajattelua ja vallankumouksellista itsetietoisuutta.

On olemassa sananparsit: älä koske, niin ei haise. Kun lukee manifestia ja lakia Valtakunnanduumasta, niin tuntee olonsa sellaiseksi, aivan kuin nenän alla alettaisiin pöyhiä ammoisista ajoista saakka karttunutta tunkiota.

Isevaltius on pysynyt pystyssä työtätekevän kansan iäkkäisen sarron, pimeyden ja poljetun aseman, taloudellisen

ja kaiken muun kulttuurin lamaanuksen varassa. Tällä pohjalla on esteettömästi kasvanut ja tekopyhästi levitetty oppia „tsaarin erottamattomasta yhtymisestä kansaan ja kansan yhtymisestä tsaariin”, oppia siitä, että tsaarin yksinvalta on kansan kaikkien säätyjen ja luokkien yläpuolella, köyhiin ja rikkaisiin jakaantumisen yläpuolella, että se edustaa koko kansan yhteisiä etuja. Nyt on edessämme yritys tuoda *teoissa* esiin tuo „yhtyminen” kaikkein arimassa, alkeellisimmassa muodossa, pelkkänä *neuvotteluna* „koko Venäjänmaan valitsemien henkilöiden kanssa”. Ja mitä näemme? Heti osoittautuu, että „tsaarin yhtyminen kansaan” on mahdollinen ainoastaan kansan päähän työnnetyn kuonokopan lujuuatta varjelevien virkamiesten ja poliisien armeijan avulla. „Yhtymistä” varten on tarpeen, että kansa ei rohkenisi avata suutaan. „Kansaksi” katsotaan ainoastaan tilanherrat ja kapitalistit, jotka päästetään kaksiasteisiin vaaleihin (he valitsevat ensin kihlakunnittain tai kaupunkialueittain valitsijamiehet ja valitsijamiehet sitten valitsevat Valtakunnanduuman jäsenet). *Talonisäntä*-talonpojat katsotaan kansaksi vasta sen jälkeen, kun heidät on aatelismarsalkkojen, zemstvopäällikköjen ja poliisivirkamiesten valvonnan alaisina sekä näiden myötävaikutuksella ja opetuksella seulottu *neliasteisissa* vaaleissa. Talonisännät valitsevat ensin kunnankokousten jäsenet. Edelleen, kunnankokoukset valitsevat kunnanvaltuutetut, kaksi valtuutettua kustakin kokouksesta. Sitten nämä kunnanvaltuutetut valitsevat läänin valitsijamiehet. Vihdoin nämä talonpoikia edustavat läänin valitsijamiehet yhdessä tilanherroja ja kapitalisteja (kaupunkilaisia) edustavien valitsijamiesten kanssa valitsevat Valtakunnanduuman jäsenet! Läänien valitsijamiesten joukossa ovat talonpojat melkein kaikkialla vähemmistönä. Heille on turvattu vain yhden Valtakunnanduuman jäsenen valitseminen jokaisesta läänistä ehdottomasti talonpoikien keskuudesta, s.o. 51 paikkaa 412:sta (Euroopan-Venäjän 51 läänissä).

*Koko kaupunkilainen työväenluokka, koko maalaisköyhälistö, batrakit ja taloudettomat talonpojat eivät laisinkaan osallistu minkäänlaisiin vaaleihin.*

Tsaarin yhtyminen kansaan on tsaarin yhtymistä tilanherroihin ja kapitalisteihin ynnä kouralliseen rikkaita talonpoikia, jolloin kaikki vaalit alistetaan ankaraan poliisivalvontaan. Ei ole puhettakaan sanan-, paino-, kokoontumis-

ja yhdistymisvapaudesta, joita ilman vaalit ovat pelkkää komediaa.

Valtakunnanduuma ei ole kerrassaan mitään oikeuksia, sillä mitkään sen päätökset eivät ole luonteeltaan pakollisia, vaan ainoastaan neuvottelevia. Kaikki sen päätökset menevät Valtioneuvostoon, s.o. niiden samojen virkamiesten tarkastettaviksi ja hyväksyttäväksi. Se on vain pieni leikki-rakennelma virkamies- ja poliisirakennuksen kyljessä. Yleisöä ei lasketa Valtakunnanduuman istuntoihin. Selostuksia Valtakunnanduuman istunnoista saa tuoda julkisuuteen lehdistössä vain silloin, kun istuntoja ei ole julistettu suljetuiksi, mutta suljetuksi julistamiseen tarvitaan ainoastaan virkamiehen määräys, s.o. että ministeri katsoo käsiteltävän kysymyksen valtiollisiin salaisuuksiin kuuluvaksi.

Uusi Valtakunnanduuma on se samainen Venäjän poliisikamari laajennetussa muodossa. Rikas tilanherra ja tehtailija-kapitalisti (harvoissa tapauksissa rikas talonpoika) lasketaan „neuvottelemaan” poliisikamarin (tai zemstvopäällikön tai tehdastarkastajan y.m.s.) „avoimiin” istuntoihin; heillä on aina oikeus alistaa mielipiteensä keisarihallitsijan... tuota noin — ylikonstaapelin „ratkaistavaksi”. Mutta „mustaa kansaa”, kaupunkilaistyöläisiä ja maalaisköyhimyksiä ei tietenkään milloinkaan lasketa mihinkään „neuvotteluihin”.

Ero on vain siinä, että poliisikamareja on paljon ja niissä on kaikki silmiltä peitossa. Mutta Valtakunnanduuma on yksi, ja nyt on täytynyt julkaista sen valitsemisjärjestys sekä sen oikeuksien puitteet. Toistamme, että tämä julkaiseminen on jo sinänsä tsaarin itsevaltiuden kaiken ruokotomuden erinomaista paljastamista.

Kansan etujen kannalta Valtakunnanduuma on mitä julkeinta pilkantekoa „kansan edustuslaitoksesta”. Ja aivan kuin varta vasten, jotta tämä pilkka tulisi vieläkin tuntuvammin korostetuksi, ilmaantuu sellaisia tosiseikkoja kuin hra Durnovon puhe, hra Miljukovin ja kumpp. vangitsemisen, hra Sharapovin hyökkäily. Moskovan uusi kenraalikuvernööri Durnovo, jota taantumuksellinen lehdistö riemuissaan tervehtii, on puheessaan löpötellyt julki hallituksen todelliset suunnitelmat, kun tämä hallitus yhdessä elokuun 6 p:nä annetun manifestin ja Valtakunnanduumaa koskevan lain kanssa tuona samana elokuun 6 p:nä antoi asetuksen siitä, että helmikuun 18 p:nä 1905 annettu „asetus

Senaatille” kumotaan. Helmikuun 18 päivän asetus salli yksityisten henkilöiden laatia mietintöjä ja ehdotelmia valtiojärjestystä koskevista kysymyksistä. Zemstvomiehiet ja intelligenssin edustajat nojautuivat tähän asetukseen järjestäessään poliisin sallimia kokouksia, neuvotteluja ja edustajakokouksia. Nyt tämä asetus on kumottu. Kaikki „mietinnöt ja ehdotelmat valtiojärjestystä koskevista kysymyksistä” pitää nyt lähettää itsevaltiudelliselle hallitukselle „järjestyksessä, joka Valtakunnanduuma perustettaessa on säädetty”! Se merkitsee: agitaatiosta on tullut loppu, kokouksista ja edustajakokouksista on tullut loppu. On olemassa Valtakunnanduuma, ja — muuta puhumista ei ole. Niin juuri sanoikin hra Durnovo julistaessaan, etteivät he enää siedä mitään zemstvo-edustajakokouksia.

„Perustuslaillis-demokraattisen” (lue: monarkistisen) puolueemme liberaaleja on taas kerran vedetty nenästä. He toivoivat perustuslakia, mutta heiltä on nyt kielletty kaikki perustuslaillinen agitaatio sellaisen laitoksen „lahjoittamisen” johdosta, joka on pilkantekoa perustuslaista!

Hra Sharapov löpöttelee julki vielä enemmän. Hallituksen rahoittamassa lehdessään („Russkoje Delo”) hän suoraan kehoittaa varaamaan siihen palatsiin, jossa Duuma tulee pitämään istuntojaan, *kasakkoja...* tämän Duuman „sopimattomien” esiintymisten varalta. Tsaarin yhtymiseksi kansaan pitää kansan edustajien puhua ja toimia niin kuin tsaari haluaa. Muussa tapauksessa kasakat hajoittavat Duuman. Muussa tapauksessa Duuman jäsenet voidaan vangita ilman kasakkojakin ja jo ennen kuin he joutuvat Duumaan. Lauantaina, elokuun 6 pnä, ilmestyi manifesti tsaarin yhtymisestä kansaan. Sunnuntaina, elokuun 7 pnä, vangittiin Pietarin lähettyvillä eräs osvobozhdenijelaisten eli „perustuslaillis-demokraattisen” (lue: monarkistisen) puolueen *maltillisen* siiven johtaja hra Miljukov ja kymmenkunta hänen poliittista virkaveljeään. Heidät aiotaan panna syyteeseen osallistumisestaan „Liittojen liittoon”. Heidät päästetään nähtävästi pian vapaalle jalalle, mutta Duuman ovet voi heiltä helposti sulkea: tarvitsee vain julistaa heidät „tutkintaan tai oikeuteen haastetuiksi”!..

Venäjän kansa saa ensimmäisiä vähäisiä konstitutionalimin oppitunteja. Niin kauan kuin ei ole *tosiasiallisesti vallattua* kansan itsevaltiutta, täydellistä sanan-, paino-, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta, niin kauan kuin ei ole

sellaista kansalaisten aseistamista, joka voisi turvata henkilön koskemattomuuden, ovat kaikki lait kansan edustajien vaaleista kuparikolikön arvoisia. Ylempänä jo sanoimme, että Valtakunnanduuma on pilkantekoa kansan edustuslaitoksesta. Se on epäilemättä niin, *kansan itsevaltiuden* teorian näkökannalta katsoen. Mutta tätä teoriaa ei tunnusta itsevaltiudellinen hallitus enempää kuin liberaalinen monarkistiporvaristokaan (osvobozhdenijelaiset eli perustuslaillis-monarkistinen puolue). Nykyajan Venäjällä meillä on edessämme kolme poliittista teoriaa, joiden merkityksestä tulemme puhumaan vielä monta kertaa. 1) Teoria tsaarin *neuvottelusta* kansan kanssa (eli „tsaarin yhtymisestä kansaan ja kansan yhtymisestä tsaariin”, kuten elokuun 6 päivän manifestissa sanotaan). 2) Teoria tsaarin *sopimuksesta* kansan kanssa (osvobozhdenijelaisten ja zemstvo-edustajakokousten ohjelma). 3) Teoria *kansan itsevaltiudesta* (sosialidemokratian ja yleensä vallankumouksellisen demokratian ohjelma).

*Neuvotteluteorian* kannalta on aivan luonnollista, että tsaari järjestää neuvottelun ainoastaan niiden kanssa, joiden kanssa hän haluaa, ja ainoastaan sillä tavalla kuin hän haluaa. Ja kenen kanssa ja millä tavalla tsaari haluaa neuvotella, sen osoittaa Valtakunnanduuma erinomaisen havainnollisesti. *Sopimusteorian* kannalta tsaari ei ole kansan tahdon alainen, vaan hänen on ainoastaan huomioitava se. Mutta nimenomaan millä tavalla huomioitava, missä puitteissa huomioitava, se ei „osvobozhdenijelaista” „sopimus”-teoriasta käy selville, ja niin kauan kuin reaalin valta on tsaarin käsissä, on „osvobozhdenijalainen” porvaristo kiertämättä tuomittu surkeaan asemaan — anojaksi tai meklariksi, joka haluaa käyttää kansan voittoja kansaa vastaan. *Kansan itsevaltiuden* kannalta pitää ensin turvata tosiasiallisesti täydellinen agitaatio- ja vaalivapaus ja sitten kutsua koolle todella yleiskansallinen perustava kokous, s.o. sellainen, joka olisi valittu yleisellä, välittömällä, yhtäläisellä ja salaisella äänestyksellä, jonka käsissä olisi kaikki valta, täydellinen, yhtenäinen ja jakamaton valta ja joka todellisuudessa edustaisi kansan itsevaltiutta.

Näin olemme tulleet omaan tunnuksemme (VSDTP:n tunnukseen) Valtakunnanduumaa koskevasta agitaatiosta. Kuka voi tosiasiallisesti turvata vaalivapauden ja perustavan kokouksen vallan täydellisyyden? Vain aseistettu kansa,

joka on järjestynyt *vallankumoukselliseksi armeijaksi*, vetänyt puolelleen kaiken elinvoimaisen ja rehellisen tsaarin armeijasta, voittanut tsaarin voimat ja pystyttänyt tsaarin itsevaltiudellisen hallituksen tilalle *väliaikaisen vallankumoushallituksen*. Valtakunnanduuman perustaminen, joka toisaalta „viekoittelee” kansaa ajatuksella edustuksellisesta hallintomuodosta ja toisaalta on mitä karkeinta kansan edustuslaitoksen värentämistä,— antaa ehtymättömän lähteen mitä laajimmalle vallankumoukselliselle agitaatiolle joukoissa, on erinomaisena aiheena kokousten, mielenosoitusten, poliittisten lakkojen y.m.s. järjestämistä varten. Kaiken tämän agitaation tunnuksena on: aseellinen kapina, vallankumousarmeijan ryhmien ja osastojen viipymätön järjestäminen, tsaarin vallan kukistaminen ja väliaikaisen vallankumoushallituksen perustaminen yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumista varten. Kapinan alkamishetken määrääminen riippuu luonnollisesti paikallisista olosuhteista. Me voimme vain sanoa, että yleensä vallankumoukselliselle proletariaatille on nyt edullista jonkin verran lykätä kapinan alkamishetkeä: työläisten aseistaminen edistyy vähitellen, sotaväen mieliala käy yhä epävarmemmaksi, sotakriisi on ratkeamaisillaan (sota tai raskas rauha), ennenaikaiset kapinayritykset saattavat aiheuttaa tällaisessa tilanteessa tavatonta vahinkoa.

Lopuksi meidän on lyhyesti verrattava edellä kuvattua taktiikkatunnusta muihin tunnuksiin. Kuten olemme jo „Proletarissa” № 12 sanoneet, meidän tunnuksemme käy yhteen sen kanssa, mitä enemmistö Venäjällä työskentelevistä tovereista ymmärtää „aktiivisella boikotilla”. „Iskran” taktiikka, kun se 106. numerossaan kapinan mahdolliseksi prologiksi ehdotti vallankumouksellisen itsehallinnon viipymätöntä järjestämistä ja sitä, että kansa valitsisi valtuutettunsa, on aivan virheellinen. Niin kauan kuin ei ole vielä voimia aseelliseen kapinaan ja sen voittoon, on naurettavaa puhuakin kansan vallankumouksellisesta itsehallinnosta. Se ei ole kapinan prologi, vaan epilogi. Tuollainen virheellinen taktiikka olisi vain eduksi „osvo-bozhdenijelaiselle” porvaristolle, ensinnäkin siksi, että se vallankumouksellisen itsehallinnon järjestämisen tunnuksellalla saattaa varjoon tai lykkää tuonemmaksi kapinatunnuksen; toiseksi siksi, että se tekisi liberaalisille porvareille helpommaksi esittää *omat* vaalinsa (zemstvo- ja kaupunki-

vaalit) muka kansanvaaleiksi, sillä vallan pysyessä tsaarilla ei kansanvaaleja voi olla, mutta zemstvo- ja kaupunkivaalit saattavat liberaaleilta ehkä onnistua herrojen Durnovojen uhkailuista huolimatta.

Proletariaatti on suljettu pois Duuman vaaleista. Proletariaatin on oikeastaan turhaa boikotoida Duumaa, sillä tämä tsaarin Duuma itse omalla perustamisellaan boikotoi proletariaattia. Mutta proletariaatille on edullista tukea sitä porvarillisen demokratian osaa, joka ei kallistu kaupanhierontaan, vaan vallankumouksellisiin toimintamenetelmiin, Duuman boikotointiin, voimaperäiseen agitaatioon kansan keskuudessa protestin aikaansaamiseksi tätä Duumaa vastaan. Proletariaatin ei pidä sivuuttaa vaieten tuota porvarillisen demokratian ensimmäistä petosta tai epäjohtomukaisuutta, kun sen edustajat puhuvat Duuman boikotoinnista (zemstvomiesten heinäkuun edustajakokouksessa suoritettussa ensimmäisessä äänestyksessä kannatti boikottia jopa *enemmistö*), puhuvat koreita fraaseja kansan eikä tsaarin puoleen kääntymisestä (hra I. Petrunkevitch tuossa samassa edustajakokouksessa), mutta tosiasiaa ovat valmiit jättämään tämän uuden pilkanteon kansan vaatimuksesta ilman protestia tämän sanan varsinaisessa merkityksessä, ilman laajaa agitaatiota, ovat valmiit luopumaan boikottiajatuksesta ja menemään Duumaan. Proletariaatti ei voi jättää kumoamatta niitä valheellisia fraaseja, joita legaalisen liberaalisen lehdistön kirjoitukset ovat nykyään kirjavanaan (katso esim. „Rusj” elokuun 7 päiväältä), lehdistön, joka on syöksynyt rynnäkköön boikottiaatetta vastaan. Herrat liberaaliset sanomalehtimiehet turmelevat kansaa uskotteluillaan rauhanomaisen tien, „rauhanomaisen mielipidetaistelun” mahdollisuudesta (minkä vuoksi sitten Miljukov ei voinut taistella „rauhanomaisesti” Sharapovia vastaan, minkä vuoksi, herrat?). Herrat liberaaliset sanomalehtimiehet peittävät kansaa sanoessaan, että zemstvomiehet muka „voivat tietyssä määrin (!) paralysoida (!!)

sen talonpoikaisvalitsijoihin vaikuttamisen, jota epäilemättä tulee ilmenemään zemstvopäällikköjen ja yleensä paikallisen administraation taholta” („Rusj”, sama numero). Liberaaliset sanomalehtimiehet vääristelevät perinpohjin Valtakunnanduuman merkitystä Venäjän vallankumouksen kulussa, kun he vertaavat tätä Duumaa Preussin kamariin Bismarckin kanssa olleen budjettiselkkauksen ajoilta



(v. 1863). Itse asiassa, jos nyt kuitenkin verrataan, niin esimerkiksi ei pidä ottaa perustuslaillista kautta, vaan se kausi, jolloin käytiin taistelua perustuslain puolesta, vallankumouksen alkukausi. Muulla tavalla menetteleminen merkitsee hyppäämistä suoraan vallankumouksellisen porvariston kaudesta taantumuksen kanssa sopineen porvariston kauteen. (Vertaa „Proletarin” 5. numeroa — meikäläisten herrojen Petrunkevitsien ja „entisen vallankumousmiehen”, sitten ministerin, Andrassyn välisistä paralleleista\*.) Valtakunnanduuma muistuttaa Preussin „yhdistettyä Landtag’ia” (valtiopäiviä), joka perustettiin helmikuun 3 p:nä vuonna 1847, vuotta ennen vallankumousta. Myöskin Preussin liberaalit hankkiutuivat silloin — vaikka eivät saaneetkaan niin paljon aikaan — boikotoimaan tuota neuvottelevaa tilanherrakamaria ja kysyivät kansalta: „Annehmen oder ablehnen?” („Hyväksytäänkö vai hyljätäänkö?” — porvarillisen liberaalin Heinrich Simonin vuonna 1847 ilmestyneen kirjasen otsikko). Preussin yhdistetty Landtag kokoontui (ensimmäinen istuntokausi avattiin huhtikuun 11 p:nä 1847 ja suljettiin kesäkuun 26 p:nä 1847) ja johti moniin selkkauksiin perustuslaillisten ja itsevaltiuden välillä, mutta kuitenkin se pysyi kuolleena laitoksena niin kauan kuin *vallankumouksellinen kansa ja Berliinin proletariaatti sen etunensä ei päässyt voitolle kuninkaallisista sotajoukoista vuoden 1848 maaliskuun 18 päivän kapinassa*. Silloin Valtakunnanduuma... ei kun yhdistetty Landtag lensi hornan tuuttiin. Silloin kutsuttiin koolle (valittavasti ei vallankumoushallituksen toimesta, vaan kuninkaan toimesta, josta Berliinin sankarilliset työläiset „eivät tehneet selvää”) kansan edustajain kokous yleisen äänioikeuden pohjalla suhteellisen agitaatiovapauden oloissa.

Antaa vallankumouksen porvarillisten petturien mennä tuohon kuolleenasyntyneeseen Valtakunnanduumaan. Venäjän proletariaatti ryhtyy harjoittamaan voimaperäisesti agitaatiota ja valmistelemaan meidän venäläistä vuoden 1848 maaliskuun 18 päivää (tahi mieluummin vuoden 1792 elokuun 10 päivää).

„Proletari” № 14,  
elokuun 29 (16) p:nä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä  
tekstän mukaan

\* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 521—526. Toim.